

Bemærkninger til lovforslaget

1. Ved indførelsen af Grønlands Hjemmestyre i 1979 blev der etableret en særlig ordning på råstofområdet.

Denne råstofordnings hovedprincipper er fastlagt i lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands hjemmestyre, og de nærmere bestemmelser blev fastsat i lov nr. 585 af 29. november 1978 om mineralske råstoffer i Grønland, efter ændringer i 1988 og 1991 nu lov nr. 335 af 6. juni 1991 om mineralske råstoffer m.v. i Grønland (råstofloven).

Råstofordningens grundlæggende elementer er følgende:

- a. Anerkendelse af at den fastboende befolkning i Grønland har grundlæggende rettigheder til Grønlands naturgivne ressourcer.
  - b. En fælles beslutningskompetence (gensidig varetoret) for rigsmyndighederne og hjemmestyret vedrørende de væsentlige dispositioner med hensyn til ikke-levende ressourcer i Grønland.
  - c. Principper for fordeling af offentlige indtægter fra råstofvirksomhed i Grønland.
  - d. Et paritetisk sammensat dansk/grønlandsk fællesråd vedrørende mineralske råstoffer i Grønland.
  - e. En råstofforvaltning for Grønland under energiministeren til varetagelse af de centrale administrative opgaver på råstofområdet, herunder opgaverne som sekretariat for fællesrådet.
2. Efter ønske fra grønlandsk side indledtes forhandlinger i 1986 om ændring af dele af råstofordningen. Disse forhandlinger medførte, at der den 28. marts 1988 blev indgået en principaftale mellem Grønlands Landsstyre og energiministeren, som tilsigtede gennemførelse af visse ændringer i råstofordningen. Ændringerne vedrørte navnlig:
- en for hjemmestyret mere gunstig fordeling af offentlige indtægter fra råstofaktiviteter i Grønland,
  - råstofforvaltningens og de tilhørende institutioner Grønlands Geologiske Undersøgelse (GGU) og Grønlands Miljøundersøgelser, (GM) fortsatte placering i statsligt regi,

- en udbygning af hjemmestyrets indseende og indflydelse vedrørende forvaltningsområdet, samt

- anvendelse af koncessionssystemet i lov om mineralske råstoffer i Grønland også med hensyn til vandkraftaktiviteter i Grønland.

I ændringerne indgik endvidere, at vandkraftudnyttelse til energiforsyning af grønlandske byer og bygder samt undersøgelser med henblik herpå fremover ikke skulle kræve aftale mellem energiministeren og landsstyret, men kunne besluttes af hjemmestyret alene.

De således fastlagte principper udmøntedes dels i en revision af råstofloven i 1988, dels i indgåelse af en supplerende aftale mellem energiministeren og landsstyret i januar 1989.

Ved drøftelser mellem statsministeren og formanden for Grønlands Landsstyre i september 1992 aftales bl.a., at kompetencen til at meddele tilladelser til vandkraftaktiviteter samt myndighedsbehandlingen heraf udgår af råstofordningen og overgår til hjemmestyret. Yderligere drøftelser herom har fundet sted mellem energiministeren og landsstyret i august 1993. Til gennemførelse af denne kompetenceoverførelse kræves lovgivning, jf. nedenfor.

3. Efter § 7 i lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands Hjemmestyre kan rigsmyndighederne efter forhandling og med tilslutning fra Grønlands Hjemmestyre ved lov bestemme, at sagsområder, der ikke er nævnt i bilaget til loven, overgår til hjemmestyret efter reglerne i lovens § 4 (uden statstilskud) eller efter reglerne i lovens § 5 (med statstilskud). Afgørelsen af, hvilke sagsområder, der skal overgå til hjemmestyret, træffes ud fra hensynet til rigsenheden og til, at hjemmestyret får en udstrakt indflydelse på områder, der særligt berører grønlandske forhold.

Som en konsekvens af det aftalte vedrørende kompetencen med hensyn til vandkraftaktiviteter, foreslås det i nærværende lovforslag, at kompetencen vedrørende undersøgelse og udnyttelse af vandkraftressourcer i Grønland fuldt ud overfø-